

NY MUSIKARKIVSPORTAL- DISMARC KONFERENSER PÅ ISLAND OCH I NEAPEL

KVINNA MED LYRA – MOSAIK FRÅN POMPEJI – CITRONER STORA SOM GRAPEFRUKTER

SMBF:s affisch från affischutställningen Biblioteksdagarna i Luleå.

Omslagsbilder från Neapel. Foto Ingemar Johansson

KALENDARIUM

24 oktober

Operadag i Stockholm.

27 november

Musikkatalogiseringsdag på Statens musikbibliotek i Stockholm

28 november

Kurs i musikkatalogisering i Libris på Kungliga biblioteket.

20 mars 2009

Årsmöte Statens musikbibliotek, Stockholm

12-14 juni 2009

Studiehelg i Ingesund

5-10 juli 2009

IAML-konferens i Amsterdam

INNEHÅLL

3 Ordföranden har ordet	14 Operahögskolans bibliotek
4 Musikhögskolekonferens på Island	16 DISMARC
7 På nytt jobb	
8 IAML i Neapel 1	
11 Musikbiblioteket gillar - ny blogg	
12 IAML i Neapel 2	

www.iaml.info

MUSIK

BIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteksförbundet,
svenska sektionen av IAML,
International Association of Music Libraries,
Archives and Documentation Centres

ISSN 0283-104X

Redaktörer och distr.: Lena Nettelbladt och
Astrid Evasdotter

Statens musikbibliotek Box 163 26 103 26 Stockholm
08-5195 5410 lena.nettelbladt@muslib.se
08-5195 5426 astrid.evasdotter@muslib.se

Prenumerationer inkl. medlemskap:
enskilda 250:-, institutioner 400:-, veteraner 75:-
Postgiro 65 21 22-3

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com/

KÄRA KOLLEGOR!

Styrelsen hade sitt första möte efter sommaren i början av september. För ovanlighetens skull var det förlagt utanför Stockholm, nämligen till Musikhögskolan Ingesund utanför Arvika. Anledningen till att vi valt Ingesund för mötet var med tanke på vår kommande studiehelg, som kommer äga rum där 12 – 14 juni nästa år. Vi önskar er, redan nu, välkomna till en helg fylld av intressanta föredrag, givande diskussioner och underbar natur!

I detta nummer av Musikbiblioteksnytt kan ni, bland annat, läsa rapporter från IAMLs konferens i Neapel. För den som känner sig lockad vill jag nämna att nästa års konferens äger rum 5 – 10 juli i Amsterdam. Har du aldrig deltagit i en IAML-konferens? Då föreslår jag att du satsar på Amsterdam! Organisationskommittén har lovat ett brett innehåll på programmet, som skall tilltala bibliotekarier från alla typer av bibliotek. Jag kan inte nog understryka hur givande IAMLs konferenser är för ett vidgat perspektiv och värdefulla kontakter.

När jag läste upp Sveriges ”National Report” i Neapel kände jag mig riktigt stolt! Vår förening är mycket aktiv i nationell jämförelse, kan jag meddela. Kommande verksamhetsår är också fyllt av program. I höst erbjuder vi ett nytt tillfälle att ta del av en ”operadag” i Stockholm, 24 oktober. Dessutom två katalogiseringsdagar 27 – 28 november. Årsmötesdagen i mars kommer att ta fasta på ”Folkmusikkommissionens” hundraårsjubileum. Och så studiehelgen i juni, förstås. Jag hoppas ni, kära medlemmar, känner er lika inspirerade som styrelsen gör!

Pia Shekhter

*Pia i en bekväm ordförandeposition.
Foto Robert Shekhter*

Fotnot: Läs mera om vår moderförening IAML på www.iaml.info.

Redaktörernas ruta

Redaktörerna vill särskilt hälsa våra nya medlemmar välkomna! Det är roligt att föreningen växer så att vi får in fler idéer och synpunkter på vår verksamhet.

I detta nummer skriver Karin Oscarsson om Operahögskolans bibliotek och Lena Forsgren skriver om ljudarkivprojektet DISMARC. Gävle musikbibliotek medverkar även denna gång i tidningen då Marika Andersson skriver om Gävles egen blogg. Vi prövar också en ny vinjett: På nytt jobb. Ni kan dessutom läsa tre reseberättelser. Ann Malm har skrivit från

Island, och Besa Spahiu och Birgitta Eriksson om IAML-konferensen i Neapel. Läs också Birgittas och Pias intryck från Neapel på Musikbiblioteksbloggen. Sök i arkiv, det finns fem inlägg i juli och fem i augusti. På bloggen kan du också läsa om när föreningen fanns representerad på Biblioteksdagarna i Luleå. Sök i arkiv, det finns sju inlägg i maj.

Vill du själv bli skribent på bloggen? Kontakta i så fall Astrid (astrid.evassdotter@muslib.se).

Nöjsam läsning önskar Astrid och Lena!

NORDISK KONFERENS FÖR MUSIKHÖGSKOLEBIBLIOTEK PÅ ISLAND 16-18 JUNI

Ann Malm

Statens musikbibliotek

Den 4:e Nordiska Konferensen för Musikhögskolebibliotek hölls denna gång på Island. Deltagarna kom från Sverige, Norge, Danmark, Finland och Island. (I deltagarförteckningen finns alla uppställda i alfabetisk ordning - efter förnamnen! - enligt isländsk sed!) Konferensens tema var "Musikbibliotek idag och imorgon - Musikbibliotekarien som en pedagogisk resurs".

Det var med en känsla av spänning och förväntan som jag och mina kolleger från Stockholm gick på planet vid Arlanda. Vi - deltagarna i konferensen - har lärt känna varandra ganska bra efter flera konferenser, så det är verkligen både nytta och nöje när vi ses! Sedan var det ju det här med Island, vem har inte velat komma dit någon gång?! Resan gick ovanligt snabbt, 1 timme (egentligen 3 t., men klockan skulle vridas 2 t. bakåt). Vid Keflaviks flygplats betalade vi för en flygbussbiljett och blev så här i början lätt chockade över att den kostade flera tusen... (Isländsk valuta!) Bussen körde förnämligt nog alla passagerarna ända fram till respektive hotell.

Island består till stor del av lavafält, så det hann vi se mycket av på vägen från flygplatsen. Mystiska berg syntes ibland, ibland inte vid horisonten (träffande beskrivet av Peter Berry vid ett senare tillfälle). Dagen då vi anlände var det regnigt, blåsigt och småkallt. Då kunde man överhuvudtaget inte se bergen. Men när det nästa dag var klart väder fanns de där plötsligt runt omkring oss - de mäktiga bergen!

MÅNDAG

Efter den första dagens grå väder, hade vi tydligen en väldigt tur med vädret, för vi hade soligt och ganska varmt de resterande dagarna, och det är visst inte så vanligt.

Eftersom registreringen och öppnandet av konferensen skulle ske först efter lunch denna konferensens första dag, passade vi på att gå iväg och bada i varma källor på den badanläggning som inte låg så långt från där vi bodde, Laugarnar. Lite enklare än Blå lagunen, som många deltagare besökte, och som tydligen var en fantastisk upplevelse. Men här var det vi och islänningarna! Det kändes lite kul! Man kunde välja att bada i 34, 38, 44 grader. Dessutom fanns det ångbad i ett mörkt rum. Hu...

Konferensen öppnades av Lisa Z. Valdimarsdóttir, bibliotekschef på Iceland Academy of the Arts. Hon var också den som var huvudansvarig i organisationskommittén för konferensen.

Därefter välkomnades vi av skolans rektor, Hjálmar H. Ragnarsson. Han berättade lite om skolans historia och utveckling. Skolan har flera olika konstnärliga utbildningar och sammanlagt 400 studenter, varav 40 som studerar musik. Skolan har 80 fasta lärare och 250 timlärare. De har ganska många gästlärare, och rektorn berättade t.ex. att det var inga svårigheter att få amerikaner att ta den här vägen om de senare ska till Europa.

Deltagare i konferensen på Island. Ann Malm längst fram i mitten.

Två av skolans lärare talade sedan. Kjartan Ólafsson, kompositör och lärare, talade om den högre utbildningen på Island.

Bjarki Sveinbjörnsson, musikutövare, berättade om isländsk musik från gamla tider fram till nu. Vi fick höra flera ljudexempel, och det hela kändes väldigt spännande. Här har vi mycket - för många av oss - tämligen okänd musik att upptäcka!

Dagen avslutades med ett besök på Islands kombinerade National- och Universitetsbibliotek. Där fick vi en kort visning av Ingibjörg Sverrisdóttir, innan det var dags att mingla på Mottagningen med goda smittor och champagne. Vi fick åter njuta av isländsk musik.

Nu hade vi kvällen fri, och flera av oss passade på att ge oss ut på stan, för att: a. se mer av Reykjavik, b. handla presenter hem (ett måste för de flesta föräldrar på utlandsresa på "egen hand" !)

En rolig iakttagelse vi gjorde när vi tittade oss omkring i Reykjavik var att vid en första anblick såg husen ut att ha en träfasad, men när man tittade närmare så var det oftast korrugerad plåt i någon lämplig färg! Trä finns det ju inte så gott om på Island, dessutom är detta mycket mer hållbart mot vind och väta. Smart!

Kvällen avslutades på den härliga restaurangen Caruso - tre våningar med personlig inredning, isländsk och italiensk mat - mitt i stan! Vad vi åt? Fisk, förstås! Dock inte ruttan haj som vi blivit förvarnade om...

TISDAG

Ännu en strålande fin dag! - Eftersom det är ljukt dygnet runt här, får man dra ner mörkläggningsgardinen för att kunna sova. Efter en god frukost på hotellet gav vi oss iväg till Musikhögskolans lokaler. Vi började nu känna oss varma i kläderna när det gällde att hitta (efter några tidigare missö-

Thingvellirs hissnande natur.

den), och gick raskt och vant vårt promenadstråk längs med vattnet.

Dagens första talare var Jane Gottlieb, Vice President at Library and Information Resources, Juilliard, New York. Hon talade om musikreferens-material i form av olika kataloger, bibliografier, databaser m.m.. Och inte minst hur man på ett bra sätt förmedlar kunskapen att använda dem till studenterna.

Därefter kom två av våra svenska delegater: Birgitta Sparre, från Musikhögskolan Ingesund och Johan Söderberg från Musikhögskolan i Piteå. De talade om användarundervisning. Även de snuddade vid en fråga som dök upp flera gånger under konferensen: Vem ska undervisa studenterna i informationssökning, handledaren/läraren eller bibliotekarien? På deras skolor är det de som sköter undervisningen. De hade hittat en modell som de presenterade; de träffar studenterna 4 gånger för undervisning:

1. Välkommen, intro.
2. Lära sig söka, lära sig värdera källor.
3. Lära sig söka i databaser, kunna skriva referenser.
4. Hjälpa att skriva uppsats.

Maaria Harviainen, från Sibelius-Akademins bibliotek berättade också om liknande metoder, men de hade utvecklat ett samarbete mellan lärarna och bibliotekarien där de tillsammans utformar övningar som skraddarsys för de olika utbildningarna. Detta ger studenterna en hög motivation!

Efter lunchen fick vi höra Anna Jensdóttir, tidigare chef för musikavd. på National- och Universitetsbiblioteket.

Hon gjorde en intressant genomgång av de olika musikbiblioteken runt om i landet. Det var både folkbibliotek, skolbibliotek och små pittoreska privata samlingar, såsom det privata The Rock and roll museum of Iceland. Om någon är intresserad så finns länkar till dessa bibliotek på konferensens sida (se slutet av artikeln).

Efter en kort introduktion och rundvandring på musikbiblioteket på Iceland Academy of the Arts av Sigrún Sveinsdóttir, var det så dags för en Excursion till södra delen av Island. På denna otroligt väl arrangerade utflykt följde också en guide med och berättade under resans gång spännande anekdoter om platser vi passerade. Vi fick också lära oss lite om Islands historia och kultur. Vi besökte bland annat en plats som heter Thingvellir. Det är nu en nationalpark. Här höll man Allting (Islands högsta domstol) redan från år 930 ända fram till 1798! Bosättningen på Island började runt år 870. Det isländska parlamentet heter fortfarande Alltinget.

Island tillhörde under lång tid Danmark, och blev först 1944 en självständig republik. Det skedde 17 juni, och det är nu deras nationaldag. Vi hade turen att befinna oss på Island denna dag, och fick se folk gå man ur huse för att fira i parader och annat. Plötsligt var de annars ganska folktomma gatorna fulla av folk! Gärna med den isländska flaggan i högsta hugg.

Thingvellir var också intressant ur ett annat perspektiv: det ligger precis i sprickan mellan den europeiska och amerikanska geologiska plattan. Dramatisk natur med andra ord!

Apropå dramatisk, så gjorde guiden oss vid ett tillfälle uppmärksam på ett enormt stenblock som låg intill vägen där vi åkte. Det hade ganska nyligen rasat utför en bergsida, man kunde se spåren efter det... Gulp!

På utflykten hann vi också med att se ett mäktigt vattenfall, Gullfoss, och Geysir, den plats som gett namn åt fenomenet gejsjer (när heta källor kastar upp kokhett vatten i luften i större eller mindre kaskader). Mycket spännande att stå och vänta på att detta ska ske rakt framför ögonen på oss!

Geysir

Dagen avslutades med en härlig bankett i Skalholt. Orten Skalholt var under

ca 800 år (mellan ca år 1000 och 1800) biskopssäte på Island. Det finns fortfarande en fantastisk katedral här. Vi bjöds på en tillställning som var omsorgsfullt förberedd in i minsta detalj. Den bestod av först vacker stämsång i katedralen och sedan en medeltidsmåltid med bl.a märkliga rätter som sillgrissla, torkad fisk och tång samt en dryck som precis liknade vår glögg! Även här blev det musik - nu lite mer folkslig, och tydligen med dräplig text, att döma av våra isländska vänners skrattsalvor!

ONSDAG

Sista dagen fick vi gå upp tidigt, eftersom vi måste packa och lämna rummen innan vi gick iväg på dagens föredrag.

Först ut var Peter Berry, bibliotekarie vid Lunds universitet. Han pratade om Open Access på musikhögskolorna i Sverige. Han beskrev för- och nackdelar med det, samt andra typer av publicering på Internet, till exempel YouTube och MySpace, som kanske är mer lättillgängliga för en intresserad allmänhet.

Därefter hade det ställts samman ett antal frågor som vi skulle diskutera i grupper, till exempel:

- Hur är samarbetet mellan lärare och bibliotekarier när det gäller användarundervisning för studenterna ?
- Vad innebär begreppet informationskompetens?
- Vad betyder "library anxiety"?

Läs gärna sammanfattningarna på konferensens webbplats (se slutet av artikeln).

Tyvärr missade några av oss den avslutande diskussionen och en visning av IIMP och IIPA samt Classical Music Online - eftersom vi måste göra oss redo för hemresan. Det kändes sorgligt att redan bege sig hem! Tiden hade verkligen gått fort, för fort!

Resan hem tog längre tid än hitresan - vi åkte via Köpenhamn denna gång... (Vi fick senare besked om att just Köpenhamn hade bestämts som mål för nästa möte!)

Sammanfattningsvis var det en mycket bra ordnad konferens. Stort tack till Lisa och de andra i organisationskommittén för allt arbete ni lagt ner! Jag hoppas kunna återvända någon gång i framtiden, för att se mer av denna magiska ö.

Vill du läsa mer om föredragen eller annat från konferensen, gå in på:

<http://pulaski.lhi.is/bokasafn/Conference/>

PÅ NYTT JOBB

- *Tobias Danielsson* har vikariat på Sveriges Radios musikbibliotek.
- *Agneta Wihlstrand* är ny musikbibliotekarie, Karlstad stadsbibliotek.

IAML-KONFERENS I NEAPEL

Besa Spahiu

Statens musikbibliotek

Tack vare ett stipendium från Svenska musikbiblioteksförbundet kunde jag delta i årets IAML-konferens i Neapel, den 20-25 juli.

Huvuddelen av konferensen med ca 370 deltagare från 37 länder ägde rum i "Expo Centro Congressi Terminal Napoli", en centralt belägen byggnad vid hamnen med goda konferensutrymmen. Bara några hundra meter därifrån reste sig Castel Nuovo, en 1200-talsfästning som på 1400-talet byggdes om till ett palats, ståtligt över havet.

Öppningsceremonin hade arrangörerna valt att lägga i den vackra gotiska kyrkan San Pietro a Majella, medan minglet därefter hölls i en kringbyggd klostergård tillhörande Conservatorio di Musica San Pietro a Majella. Både kyrkan och konservatoriet låg i den antika stadskärnan, Centro Storico, som med sina smala gränder och nedslitna husfasader kändes som en småstad i den stora staden.

De sex konferensdagarna hade ett innehållsrikt program vilket gjorde det svårt att välja mellan de många programpunkterna. Med få undantag var nästan alla föredragen på engelska. Jag har försökt att sammanfatta mina intryck från några av de programsessioner jag deltog i.

Council meeting

På söndagen, som var första konferensdagen, hölls ett Council meeting, där man som observatör var välkommen att närvara. Man fick veta vad som är på gång inom IAML.

Kathryn Adamson (Royal Academy of Music, London), kassör för IAML, meddelade att medlemsavgiften höjs till 36 Euro för privatpersoner och 60 Euro för institutioner från 2010. Frågan om hur man skall jobba för att uppmuntra medlemskapet i IAML togs upp. Det uttrycktes en oro för att höjningen av medlemsavgiften kan ha en negativ påverkan på deltagandet i IAML. De nationella

Fästningen Castel Nuovo. Foto Ingemar Johansson

föreningarna av IAML i Danmark, Nederländerna och Storbritannien tappar medlemmar. Ett skäl kan vara att flera folkbibliotek ansluts till större enheter och blir institutioner. Samma tendens märks på högskolebiblioteken. Utvecklingen går mot att musikinstitutionerna vid universitet blir delar av större institutioner där musikbiblioteket och IAML-deltagandet kanske inte har första prioritet.

På mötet diskuterades även frågan om man kunde ersätta den tryckta förteckningen över IAMLs medlemmar med en elektronisk version. Tryckningen kostar nämligen 7000 euro och förteckningen ges ut vart tredje år. Kan man ha en medlemslista bara på nätet? Webmastern Gabriele Gamba skall prova att bygga en lösenordsskyddad databas över medlemmarna på IAMLs webbsida. Man kom fram till att tiden nog inte är mogen än för att enbart ha medlemsförteckning online.

Poster-session

För första gången på en IAML-konferens fanns det möjlighet att besöka intressanta montrar som visade resultat på olika projekt med anknytning till musikbiblioteksverksamhet. Till skillnad från en muntlig presentation tillåter en poster session deltagarna att mer ingående diskutera arbetet och ställa direkta frågor till posterförfattarna.

Eric van Balkum (Netherlands Radio Music Library, Hilversum) presenterade Nederländernas radiomusikbiblioteks onlinekatalog www.mcomb.nl, tillgänglig för allmänheten även på engelska från första november 2007. Katalogen innehåller ca 350.000 verk inom det klassiska området. Eric van Balkum som är både katalogisatör och webbmaster berättade att syftet med denna katalog är att kunna ge användarna snabba svar på ofta förekommande frågor om specifika besättningar på kammarmusik eller orkesterverk. Katalogen innehåller tre söksidor som är speciellt designade för att söka klassisk repertoar med instrumentering som utgångspunkt. På dessa söksidor kan man välja att söka repertoar för kammar-, orkester- eller vokalmusik. Man kan t.ex. söka på orkesterverk med minst fem oboe och två saxofon skrivna mellan 1920-1960. Katalogen ger också svar på frågor om populär musik och diverse arrangement.

Bibliography Commission

“An online guide to music reference sources” hette föreläsningen som 19-åriga Lindsay Weaver från Brigham

Young University i Provo, Utah höll i. David Day, ordförande för den bibliografiska kommissionen, presenterade henne som den yngsta föreläsaren genom tiderna på en IAML-konferens. Lindsay Weaver berättade om webbplatsen för musik- och dansbibliografier hon och David Day utvecklat under de senaste åren <http://lib.byu.edu/sites/musdanceref/the-online-bibliography/>. Det är en interaktiv webbplats där användarna uppmuntras komma med synpunkter och förslag. Den består av fem huvuddelar:

1. En bibliografi online. Bibliografien omfattar för närvarande 6000 bibliografier och hänvisningskällor (både tryckta och online). Ca 1600 av dessa innehåller kritiska kommentarer som beskriver referenskällan. Bibliografien växer aktivt med nya källor som läggs på regelbunden basis. Databasen gör det möjligt för användarna att lämna synpunkter på särskilda poster.
2. En wiki med inriktning på musik- och dansbibliografier. Användarnas bidrag till wiki kan t. ex. innehålla forskningsguider och verktyg för att hjälpa studenter genomföra ett effektivt forskningsarbete.
3. En blogg med inriktning på musik- och dansbibliografier. I bloggen kommer det att finnas information om framstegen i onlinebibliografien. Användarna uppmuntras vara aktiva på bloggen.
4. Tillgång till opublicerade bibliografier. Denna del av webbplatsen innehåller information om opublicerad bibliografisk forskning som studenter vid Brigham Young University producerat.
5. Facebook-nätverk. Syftet är att bygga och underhålla ett nätverk av forskare och bibliotekarier intresserade av musik- och dansbibliografier.

Public Libraries Branch

Cristobal Sanchez Blesa från Spanien talade i sin föreläsning “A project related to contemporary culture in Madrid that involves a multimedia library” inlevelsefullt om La Casa Encendida i Madrid som har sitt femårsjubileum i år. Verksamheten i La Casa Encendida, www.lacasaencendida.com, kretsar kring fyra områden: utbildning, kultur och samtidskonst, miljö samt sociala frågor. La Casa Encendida som förfogar över en yta på 6500 kvadratmeter är öppet för allmänheten och finansieras av Obra Social

Utsikt mot stan från konferensplatsen Stazione Marittima. På berget klostret San Martino och borgen St Elmo. Foto Ingemar Johansson

Caja Madrid (Sparbanken Caja Madrids CSR program). Dess kulturella program erbjuder scenkonst, film, utställningar och andra manifestationer av samtida kreativitet. Sedan starten stöder La Casa Encendida unga formgivare att utveckla deras initiativ med diverse program såsom räddningsinsatser eller Artists in Residence-programmet. Centret har ett modernt bibliotek som omfattar en vuxen- och tidskriftsavdelning, en barnavdelning samt datorer och utrymme för att lyssna på musik och jobba med ljud och bild. La Casa Encendidas bibliotek är ett av de 39 bibliotek som Obra Social Caja Madrid har i hela landet och dess låntagare har möjlighet att låna från alla dessa bibliotek. Sökning i bibliotekskatalogen ger information om vilket bibliotek som äger ett material, men det finns också möjlighet att begränsa sökning till endast La Casa Encendidas biblioteksbestånd. Till centret kommer ca 1700 besökare per dag varav 415 besöker biblioteket. Antalet anställda är 35 och knappt hälften av dem jobbar på biblioteket.

Bibliotekets samling innehåller ungefär 20.000 olika dokument: 7000 böcker för vuxna, 5000 böcker för barn, 2500 CD skivor, 3000 filmer, och cirka 3000 inspelningar av centrets egna konserter, teater- och dansföreställningar.

Övrigt

På sista dagens Closing session rapporterade Ad-hoc Committee om elektronisk röstning. En provröstning skall göras klart till nästa år. På konferensen i Amsterdam, juli 2009, skall webbmastern Gabriele Gamba presentera för deltagarna hur en elektronisk röstning går till.

Rapport från Ad-hoc Committee om Fontes som en elektronisk tidskrift: den elektroniska versionen kan läggas upp på en IAML-hemsida och man jobbar för att kunna ge medlemmarna möjlighet att välja mellan tryck- eller online version. Det är lättare att hantera prenumerationen för personliga medlemmar men det är fortfarande oklart hur man gör med institutionerna. Vad händer när man säger upp IAML-medlemskapet? Kommittén jobbar med dessa frågor men har svårt att ange exakta tider.

Neapel-konferensen avslutades med en originell inbjudan i form av en rolig och proffsig genomförd reklamfilm från Nederländernas musikbiblioteksförning, värdar för IAML-konferensen 2009 i Amsterdam.

Förutom alla intressanta föredrag och diskussioner erbjöds deltagarna även ett välorganiserat socialt och kulturellt program under veckan. Två fina konserter, i vackra kyrkor i den antika stadskärnan, onsdagsutflykten till Pompeji samt den fantastiska avslutningsmiddagen i Villa Signorini i Herculaneum var bland annat utmärkta tillfällen att under avspända och trevliga former knyta kontakter med delegater från olika länder. Den veckolånga resan har gett mig många intryck, inspiration och ideer och framförallt en inblick i den internationella musikbiblioteksverksamheten.

Christina Wengström, Christel Rosenborg och Besa Spahiu i Neapel. Foto Ingemar Johansson

MUSIKBIBLIOTEKET GILLAR - NY BLOGG

Marika Andersson
Musikbiblioteket i Gävle

När vi jobbar bakom lånedisken på Musikbiblioteket i Gävle är det självklart för alla att man inte sågar hela musikstilar jäms med fotknölna eller uttrycker negativa åsikter om andra människors musiksmak. Det är inte ett dugg konstigt. Det fattar ju alla.

Men när vi började blogga om musik blev det minsann annat ljud i skällan. Ibland undrar jag om vi inte skulle behöva döpa om bloggen till Musikbiblioteket ogillar.

Jag har även varit inne på att jag som verksamhetsansvarig borde censurera vissa inlägg. Och nu pratar jag alltså inte om anonyma människor som kommenterar inläggen. Näe, jag talar om våra alldeles egna skribenter.

Men censurera är så trist. Och ju mer bloggen balanserar på nån slags etisk gräns desto roligare blir den att läsa. Och om folk skulle börja reagera känslomässigt på våra inlägg får det bara konsekvensen att vi syns och hörs. Det är ju därför vi bloggar, för att synas och höras. För att tala om att vi finns och att vi har 19 000 skivor, som det är alldeles gratis att låna.

Det var inget självändamål att skaffa en blogg, världen är så full av bloggar redan. Däremot hade vi musiktips på vår hemsida som ständigt kändes inaktuella, var krångliga att uppdatera och inte speciellt användarvänliga att orientera sig bland. Ett bloggverktyg hade fördelen att alla funktioner fanns fix och färdiga. Enkelt att använda, bara att skriva och publicera.

Självklart har vi inte tid att blogga. Några av oss gör det ändå. De som bloggar flitigast är före detta personal som vi har lyckats egga upp skrivklådan hos. Vi har inte klarat att balansera innehållet så tyngdpunkten har hittills legat på country och hårdrock. De regelbundna inläggen om veckans nya inköp har ännu inte dykt upp, även om intentionen hela tiden har varit god.

Trots att vi är bibliotekarier har vi ingen stenkoll på ämnesorden heller. Vi får väl se om vi städar upp bland etiketterna så småningom. Som det är nu kan man klicka på allt mellan Ambient och Wrestling, däremellan finns det ämnen som Död och Elände.

Visst blir man nyfiken?

IAML-KONFERENS I NEAPEL 2

Birgitta Eriksson

Biblioteket vid högskolan för scen och musik vid Göteborgs universitet

Jag hade den stora äran att få ett stipendium av Svenska musikbiblioteksföreningen för att kunna åka till IAML:s konferens i Neapel i juli. Här kommer nu en liten reseberättelse om det äventyret.

Neapel är en mycket speciell stad. Första intrycket efter att ha klivit av Rom-tåget och ut i Neapels hetta, dofter (avgaser och sopor) och trafik så var det första ord man kom att tänka på: Hjälp! För många delegater var det också just det ordet som följde med genom hela veckan, för Neapel är verkligen en speciell stad, på gott och ont. Trafiken var det absolut värsta, rent livsfarlig för de oinvigda. Bästa sättet att ta sig över gator var att hänga rygga på någon Neapelbo (grön gubbe var det ingen som brydde sig om!). Det bästa var utsikten! Vilka vyer över Medelhavet! Och maten sen...

Konferensen då, undrar ni kanske. Jo, den var sig ganska lik från tidigare år: bra talare, dåliga talare, teknik som fungerade, teknik som inte fungerade. En rolig sak vid kaffepauserna var att alla fick en egen bryggd espressokopp, vilket visserligen gjorde köerna oerhört långa, men kaffet blev fantastiskt gott!

Två beskrivande ord för innehållet i många seminarier skulle kunna vara "Historiska samlingar" och "Digitaliseringsprojekt", vilket på ett sätt är två sidor av samma mynt: vilka samlingar finns det och hur bevarar vi dessa för framtiden. Ett problem som vi alla känner till och brottas med.

Eftersom jag bestämt att även gå på seminarier som inte direkt hade så mycket med mitt jobb att göra hamnade jag på "Mediterranean Views on Public Libraries" som var oerhört kul att höra. Monica Boni (Biblioteca "Aramando Gentilucci" dell'Istituto Superiore di Studi Musicali "Archille Peri", Reggio Emilia) berättade engagerat om sitt bibliotek i Reggio Emilia som är ett konservatoriebibliotek som även är öppet för allmänheten. (se [\[www.municipio.re.it/peri_biblioteca\]\(http://www.municipio.re.it/peri_biblioteca\)\). Cristobal Sanchez Blesa var lika engagerad när han beskrev sitt arbete vid kulturhuset "La Casa Encendida, Madrid" som har satsat mycket på sociala projekt för olika grupper \(se \[www.lacasaencendida.es\]\(http://www.lacasaencendida.es\)\) och Anne Le Lay berättade bl.a. om bakgrunden till namnbytet från "Discothèque des Halles" till "Médiathèque Musicale de Paris" som är hennes nya arbetsplats.](http://</p></div><div data-bbox=)

Det seminarium som jag skulle vilja berätta lite utförligare om är det öppna mötet som handlade om Bolognaprocessen och som presenterades av Libraries in Music Teaching Institutions Branch. Chair för denna grupp har varit Anne Le Lay, men eftersom hon nyligen fått en tjänst vid Médiathèque Musicale de Paris och därmed blivit folkbibliotekarie var det omval och Pia Shekhter valdes till ny ordförande. För de som inte vet vad Bolognaprocessen är så är det ett gemensamt namn på ett europeiskt samarbete mellan högre utbildningar i Europa för att göra utbildningarna mer jämförbara mellan olika länder. Det första mötet ägde rum i Bologna, därav namnet. Vill man veta mer om Bolognaprocessen kan jag rekommendera artikeln i Wikipedia <http://sv.wikipedia.org/wiki/Bolognaprocessen> som ger en bra sammanfattning.

För bibliotekens del får den nya utbildningen en mycket större roll i den pedagogiska processen. Den nya utbildningen betonar nämligen uppsatsskrivandet. Alla studenter ska skriva en uppsats på Bachelornivå och sedan, om studenterna väljer att fortsätta, på Masternivå, sedan är man behörig att söka till den högsta nivån "Doctorate".

Det var mycket intressant att höra hur samma frågeställningar kom upp från de olika talarna som kom upp under det nordiska mötet för musikbibliotekarier vid pedagogiska institut som ägde rum i Reykjavik, Island i juni. Hur hanterar biblioteken Bolognaprocessen, hur lägger vi upp biblioteksundervisningen, hur ska konstnärliga uppsatser utformas och ska vi även vara uppsatshandledare

etc. Dominique Hausfater från Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris, redogjorde från franskt perspektiv och menade att Bolognaprocessen har gett stora förändringar i det franska utbildningsväsendet. Många konservatorier är inte knutna till något universitet, men har nu börjat ett samarbete på grund av den nya utbildningen. Hon betonade också det positiva i att även "Performers" nu kan få en behörighet till forskarutbildningen. Federica Riva från Conservatorio di Musica "A. Boito", Parma, berättade att den biblioteksundervisning som hennes bibliotek bedriver utgörs av pedagogiska kurser som ingår obligatoriskt i programmen. Av historiska skäl ingår också bibliotekspersonalen i lärarkåren eftersom tidigare bibliotekarier även var professorer i musikhistoria.

Pia Shekhter avslutade mötet med att läsa upp sju punkter hon tyckte vi skulle fundera över och diskutera under det kommande året:

1. What does "information literacy" mean in a music environment?
2. How can a "scientific" and "artistic" approach be combined? Can, for example, a personal reflection on a creative process qualify as being "scientific"?

3. How do we promote the collaboration between the librarian and the teachers?

4. How do we motivate the students to consider information literacy as something important?

5. The Bologna agreement talks about progression. How do we apply a progressive approach to information literacy education for our music students?

6. How do we deal with "library anxiety" – a term often used to describe the feeling of inferiority among library users.

7. Is there something like "library pedagogy"? Are we properly prepared for the role as pedagogues?

Pia ämnar starta en blogg där dessa punkter kan användas som diskussionsunderlag. Jag vill också rekommendera det kommande numret av Fontes där Pia ger en sammanfattning av mötet i Neapel.

Slutligen vill jag tacka Svensk musikbiblioteksforening för stipendiet som gav mig möjlighet att resa till denna konferens och lyckönskar kommande stipendiater inför nästa års konferens i Amsterdam!

*Birgitta Eriksson på balkongen på hotellet i Neapel. Tornet i bakgrunden är Neapels äldsta bevarade klocktorn från 1100-talet.
Foto Karin Eriksson*

*Stazione Marittima, där konferensen hölls.
Foto Ingemar Johansson*

OPERAHÖGSKOLANS BIBLIOTEK

Karin Oscarsson
f.d. bibliotekarie

Operahögskolan i Stockholm (OHS) flyttade in i sina nuvarande lokaler på Tekniska Högskolans campus 2003. Där fick man äntligen – efter 35 års verksamhet – administration, undervisnings- och övningsrum och studioscen under ett enda tak. Utrymme för bibliotek fanns inte alls på det gamla stället, nu blev det ett kombinerat sammanträdes- och biblioteksrum. Den lösningen kan fungera eftersom högskolan inte har fler än ungefär 40 studenter, som undervisas av drygt 20 lärare i skolans lokaler.

Anskaffningen av noter och kringlitteratur till undervisningen var ganska blygsam allt ifrån starten 1968, och det berodde till stor del på skolans ekonomi, som inte var alltför lysande. Donationer från t ex pensionerade sångare gav tillskott av både noter och böcker. Vid flytten till de nya lokalerna placerades allt, utom lärarnas referensbestånd av klaverutdrag, i biblioteksrummet, och man såg att det var mer än man trott, när det var utspritt på flera ställen i den gamla diplomatvillan man lämnade.

Förutom noter och böcker finns lp-skivor (donationer!) med mest operamusik, samt ljud- och videoinspelningar från 1983 och framöver av studenternas slutprov på skolan, som ju sker i form av sceniska redovisningar. Det måste skapas effektiva och lätthanterliga sök- och uppspelningsmöjligheter för hela det audiovisuella materialet, och det tryckta materialet måste katalogiseras.

Det var alltså dags att ta itu med biblioteket. Projekt-pengar söktes 2006 från Riksbankens Jubileumsfond för att ”bevara, förbättra och förnya Operahögskolans bibliotek och arkiv”. Ansökan beviljades, inte hela beloppet, men tillräckligt för att det skulle bli möjligt att komma igång.

Först anställde högskolan för en kort tid en biblioteks-konsult – skratta inte åt benämningen! Inger Mattson arbetade under flera år i biblioteket på Kungliga Operan vid Gustav Adolfs torg, så hon var precis rätt person för uppdraget. Hon skulle göra en plan för projektet, skaffa någon som kunde åta sig att katalogisera noterna och böckerna, och stå till tjänst med goda råd under projekt-tiden. Katalogisatör blev undertecknad, och jag anställdes på tre månader. Hösten -07 smygstartade Inger och jag med en veckas sorterande av donationer, som ingen haft tid med. Materialet fanns i flyttkartonger i ett antal som jag inte lade på minnet. Vi som arbetar i bibliotek vet ju, att somliga låntagare har en slags motvilja mot att lämna tillbaka sina bibliotekslån. Och vi fann bland donatorernas egna noter ganska många klaverutdrag, som vi kunde skicka tillbaka till rätt institution. Vi gallrade också bort sådant som var i för dåligt skick för att användas i undervisningen, och vi bestämde vilka noter som skulle skickas till bokbindaren. Det var de flesta, även av högskolans eget material. Bokbindaren fick också binda nyinköpta häftade klaverutdrag. Det blev snygga och lätthanterliga band, som står bra på notstället.

Vi valde Mikromarc som bibliotekssystem, och bestämde att biblioteket skulle ha 2 datorer, den ena för självbetjä-nat utlån, och den andra dels för OPAC, dels för lånta-garadministrering och katalogisering. Låntagare och per-sonal får alltså samsas om den datorn, och det återstår att se hur det fungerar i längden. Låntagarna har ju tillgång till OPACen också via internet.

I januari i år började min tremånadersperiod. Då hade datorerna kommit på plats i biblioteket, och Mikromarc var installerat. Eftersom jag inte hade katalogiserat på nästan tio år, fick jag en kurs för att komma igång igen,

och så var det bara att börja. Först tog jag det mest frekventa materialet, nämligen klaverutdragen. Det är också den största avdelningen bland noterna. Det kom leveranser från bokbindaren med jämna mellanrum, och dessemellan blev det tid att börja med böckerna.

När Inger och jag gick igenom hyllorna i biblioteket och gallrade och ställde i någorlunda ordning, tog vi undan sådant som kunde vara av intresse för studenterna och lärarna. Det lade jag till utskänkning på några bord i korridoren utanför biblioteket, och det mesta försvann snabbt till nya ägare. Inger hjälpte till att utforma en donationspolicy, så att det finns något att hålla sig till, när man ska förklara för villiga donatorer vad OHS kan ta emot och på vilka villkor.

När mina tre månader närmade sig slutet, hade jag hunnit katalogisera ungefär hälften av not- och bokbeståndet, och det var tillräckligt för att börja med utlån i Mikromarc. Jag hade introduktion i självbetjäning för studenterna och lärarna. Alla vill att biblioteket ska fungera fullt ut så snart som bara möjligt. Min del i projektet är halvvägs färdig, och det är "bara" en fråga om pengar när andra halvan kan göras. Sedan behöver högskolan inrätta en bibliotekarietjänst. Viljan finns, så jag känner mig rätt säker på att Operahögskolans bibliotek kommer att växa och bli till nytta och glädje för studenter och lärare, och så småningom för forskare och en operaintresserad allmänhet.

Karin Oscarsson i katalogiseringstagen på Operahögskolans bibliotek, fotograferad av en kollega.

DISMARC

Lena Forsgren
Svenskt visarkiv

Svenskt visarkiv (inom Statens musiksamlingar) har varit med i ett 2-årigt EU-projekt som heter DISMARC. Detta projekt har gått ut på att bygga upp en gemensam plattform för arkiv och andra som i någon omfattning har musikrelaterat material i sina samlingar, såsom museer, bibliotek och privatsamlare. Tio olika institutioner från sju olika länder har arbetat med DISMARC.

Resultatet av projektet är en internetportal i vilken musiksamlingar kommer att vara sökbara på två nivåer: samlingsnivå respektive objektnivå. Besökaren ska med andra ord kunna söka efter, men även i viss mån i, olika typer av musiksamlingar.

Den som ansluter sig skickar in en samlingsbeskrivning och är på det sättet sökbar på samlingsnivå. Detta ger den musikintresserade en bra överblick över vilka musiksamlingar som finns. Fokus har under projektets gång legat på samlingar innehållande inspelningar, men även andra former av musikrelaterat material är av intresse.

Utöver samlingsnivån kommer somliga samlingar att vara sökbara på objektnivå, då de som i någon grad har katalogiserat sina samlingar kan välja att även lägga ut själva kataloginnehållet i DISMARC-portalen. Det är inget krav, men heller inget hinder, att katalogen redan publicerats på internet i något annat sammanhang.

De som vill bidra med katalogdata exporterar poster ur katalogen och skickar dem till DISMARC för konvertering. Originalkatalogen kan ha vilken struktur som helst och behöver inte anpassas lokalt för att passa in i DISMARC. Ett speciellt DISMARC-format utarbetades under projekttiden och i princip alla sorters kataloger går att konvertera till detta. Formatet är baserat på Dublin Core för att lätt kunna integreras i TEL (The European Library). TEL-portalen ser annorlunda ut men bygger på samma idé som DISMARC – dock med fokus på bibliotek och utan krav på musikrelaterat material.

Inom kort kommer över 50 musiksamlingar att finnas representerade i DISMARC-portalen, men trots att de flesta anmälda ännu inte kommit in finns det redan över en miljon poster i den gemensamma databasen.

Den som vill veta mer hittar portalen på <http://www.dismarc.org> och DISMARC:s officiella hemsida på <http://dismarc.ait.co.at/info>. Det går också bra att ta kontakt med Svenskt visarkiv. Kontaktperson är Lena Forsgren som är databasansvarig på arkivet: lena.forsgren@dismarc.eu. Svenskt visarkiv kommer att arbeta för att så många som möjligt ansluter sig till DISMARC framöver.